

Motion till riksdagen

1989/90:U652

av Kent Carlsson och Eva Johansson (båda s)

Eritreas rätt till självbestämmande

Eritrea utgör i dag en provins inom Etiopien. Eritreas historiska band till Etiopien är dock svåra att klarlägga. Under vissa perioder har säkert dessa band existerat. Det kan dock i hög grad ifrågasättas hur omfattande dessa etiopiska, eller rättare sagt amhariska, band var under förkolonial tid.

Italien upprättade 1889 den italienska kolonin Eritrea i området längs Röda havet. Liksom Etiopiens moderna historia börjar i slutet av 1800-talet så gäller det också Eritreas moderna historia. Etiopien och Eritrea utvecklades enligt två helt skilda linjer – en feodal stagnerande ekonomi i Etiopien och en, åtminstone punktvis, expansiv kapitalistisk ekonomi i Eritrea. Eritrea var på 1960-talet, för sin storlek, ett av Afrikas mest kapitalistiska länder. Den utvecklade ekonomin band samman olika delar av Eritrea.

1962 införlivades Eritrea i den Etiopiska staten. Sedan dess förs en befrielsekamp i Eritrea. Kampen förs nu mot den etiopiska kommunistregeringen och dess arméer och flygvapen. Som i alla moderna krig är civilbefolkningen hårt drabbad. Den etiopiska armén bedriver ett hänsynslöst terrorkrig mot civilbefolkningen i Eritrea. All befolkning som inte befinner sig i regeringskontrollerade områden definieras som fiende. Land mineras och eritreanska byar bombas urskiljningslöst.

Etiopien är sedan 1977 helt beroende av stöd från Sovjetunionen och får fortfarande stora mängder vapen därifrån. Däremot har Östtyskland minskat stödet på grund av förändringarna där. I stället har Israel nu trätt in och ger stöd till den etiopiska regeringen. Bara så länge det massiva militära stödet till regimen utifrån fortsätter kan den etiopiska regeringen fortsätta sin nuvarande politik.

Den eritreanska befrielseörelsen, EPLF, kontrollerar trots detta större delen av Eritreas territorium. För en tid sedan inleddes samtal mellan bl.a. EPLF och Etiopien. Det är svårt att bedöma vilket resultat dessa samtal ger för Eritreas befolkning. Det är dock angeläget att Sverige, liksom i många andra fall, slår fast varje folks självklara rätt att själva avgöra sin framtid. EPLF har föreslagit att folket, i en folkomröstning, skall få avgöra hur man vill att förhållandet till Etiopien skall vara. Vi anser att Sverige bör stödja en sådan folkomröstning.

Konflikten kan endast få sin lösning om det eritreanska folkets rätt till självbestämmande erkänns. Avvecklingen av federationen mellan Etiopien och Eritrea 1962 skedde i strid med det eritreanska folkets önskan och stod

både i strid med andan i 1950 års FN-beslut och folkrättsliga regler. Utvecklingen – från 1952 med Etiopiens kontinuerliga undergrävande av federationen till 1962 med Etiopiens införlivande av Eritrea i Etiopien och den begynnande befrielsekampen – från 1977, med en allt våldsammare terrorkrigföring från den etiopiska armén, har gjort den folkliga uppslutningen bakom befrielsekampen närmast total.

Mot. 1989/90
U652

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om det eritreanska folkets rätt till självbestämmande.

Stockholm den 25 januari 1990

Kent Carlsson (s)

Eva Johansson (s)